

Strategija i dijalog – što je nedostajalo?

SVEN MARČEVIĆ

doi: 10.3935/rsp.v16i2.857

Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru

Studentska blokada hrvatskih visokoobrazovnih institucija sa zahtjevom za besplatnim školovanjem otvorila je niz rasprava o tome pitanju u medijima te iznijela pripadajući niz argumentativnih pozicija od strane akademije, medija i samih studenata. Teza ovog priloga jest da je dijalog o socijalnim dimenzijama visokog školstva, ali i o promišljanju financiranja studija u Hrvatskoj općenito, otežan zbog nedostatka istraživačke strategije integrirane u osmišljavanje i donošenje javnih politika, pri čemu pojam strategije uključuje proces od definiranja pojmova do operacionalizacije istraživanja. Politika financiranja visokog obrazovanja i razvoja znanosti općenito, a koja u sebi uključuje i mjere socijalne osjetljivosti, mora biti osmišljena kroz aktivan dijalog zainteresiranih aktera kojima su dostupne relevantne informacije za donošenje upućenih stavova. Međutim, bez definiranja sadržaja pojmova kao što su »društvo znanja«¹, »izvrsnost« i ostalih relevantnih kategorija šteti se kako epistemološkome procesu (»Što istražujemo?«), tako i dijalogu (»O čemu govorimo?«), a konzekventno i ishodu, koji ostaje nepromišljen. U tom kontekstu i poziv na »donošenje javnih politika utemeljenih na dokazivim činjenicama« (Farnell, 2009.) ostaje bez nosivih pretpostavki konsenzusa oko prirode činjenica koje valja ispitivati te svrhe koje se istraživanjima želi postići. Iskustva drugih europskih zemalja, britanska (Kovač, 2008.) i njemačka² prije svega, uka-

zuju na jasno postavljene ciljeve i interdisciplinarnu suradnju relevantnih aktera, ali i otvaranje prostora za kritiku eventualnih problema vezanih uz njihovo ostvarivanje (npr. Münch, 2007.). Hrvatska u tom smislu tek treba odrediti što smatra pod »društvom znanja«, na koji se način u njega uključuju socijalno isključene skupine, koja je uloga izvrsnosti, a koja masovnosti u obrazovanju te koji su konkretni ciljevi obrazovnih reformi, iz čega se može razviti istraživačka platforma koja bi pokazala relevantne činjenice na temelju kojih bi se mogle donositi adekvatne strategije. Dosadašnja rješenja uglavnom su ukazivala na inerciju i održavanje starih obrazaca (jednako teoretski i istraživački nepromišljenih), a potencijalna su bila uglavnom *ad hoc* (i već time zahvaćena istom boljkom) rješenja vezana uz aktualne probleme. Za ostvarenje kvalitetne platforme donošenja strategije financiranja visokog školstva nužna je suradnja i povećanje povjerenja između Ministarstva, akademije i studenata u promišljanju navedenih problema.

LITERATURA:

- Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (2006). *Stellungnahme zur Einführung von Studienbeiträgen an deutschen Hochschulen*. Berlin: Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend.
- Dolenec, D. (2008). *Društveno odgovorno sveučilište: a što Bolonja ima s tim?*. Posjećeno 21. 05. 2009. na mrežnoj stranici Instituta za razvoj

¹ O ovome problemu vidjeti više kod Dolenec (2008.).

² Više o tome vidjeti u dokumentu »Stellungnahme zur Einführung von Studienbeiträgen an deutschen Hochschulen« (2006.)

- obrazovanja: <http://www.iro.hr/hr/razvoj-visokog-obrazovanja/kolumna/drustveno-odgovorno-sveuciliste/>
- Farnell, T. (2009). *Osigurava li besplatno obrazovanje jednak pristup obrazovanju?*. Posjećeno 19. 05. 2009. na mrežnoj stranici Instituta za razvoj obrazovanja: <http://www.iro.hr/hr/razvoj-visokog-obrazovanja/kolumna/besplatno-obrazovanje/>
- Kovač, V. (2008). *Povećanje pristupa visokom obrazovanju*. Posjećeno 20. 05. 2009. na mrežnoj stranici Instituta za razvoj obrazovanja: <http://www.iro.hr/hr/razvoj-visokog-obrazovanja/kolumna/povecanje-pristupa-visokom-obrazovanju/>
- Münch, R. (2007). *Die akademische Elite: Zur sozialen Konstruktion wissenschaftlicher Exzellenz*. Frankfurt: Suhrkamp.